

Ба Шурои диссертациони 6D.KOA-019
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, Тоҷикистон, ш. Душанбе,
хиёбони Рӯдакӣ, 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Нодирзода Нозимҷон Мансур дар мавзуи «Корҳои ислоҳӣ ҳамчун намуди ҷазои ҷиноятӣ: масоили иҷро ва адои он» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.08 – Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ (илмҳои ҳуқуқшиносӣ) пешниҳод шудааст (Душанбе, 2024. – 32 сах.).

Баъди ба даст овардани Истиқлолияти давлатӣ ва таъмини сулҳу субот дар мамлакат, зери роҳбарии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон марҳилаи нави инкишофи қонунгузорӣ, аз ҷумла қонунгузори ҷиноятӣ ба миён омад. Дар ҳамин ҷараён, аввалин маротиба Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон 21 майи соли 1998 аз ҷониби мақоми қонунгузори мамлакат қабул гардид.

Бояд иброн дошт, ки хусусияти хоси ин санади меъёрии ҳуқуқӣ дар фарқият аз санадҳои қаблӣ дар он аст, ки фарогири як қатор институтҳои алоҳидаи моҳияти инсондӯстонадошта мебошад. Яке аз чунин институтҳои қонунгузори ҷиноятӣ – ҷазо, яъне ҷазои корҳои ислоҳӣ ба шумор меравад, ки заминаи онро сиёсати инсонпарваронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар соҳаи ҳуқуқи ҷиноятӣ ташкил медиҳад. Пешвои миллат дар ҳар як суҳанронии худ бо кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ таъкид менамоянд, ки «Вазифаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ танҳо ба маҳбас кашидани мардум нест, балки

вазифаи онҳо, инчунин, пешгирии ҷиноят, яъне аз маҳбас эмин доштани инсонҳо мебошад. Зеро дар паси ҳар як шахс як хонавода ва сарнавишту зиндагии ӯ қарор дорад».

Ҳамчунин, ҷиҳати шинохти ҳуқуқи озодихоии инсон ва шахрванд Ҷумҳурии Тоҷикистон ташаббусҳои наҷибро дар даври Истиқлолияти давлатӣ рӯи даст гирифт ва дар сатҳи конституционӣ инсон, ҳуқуқ ва озодихоии ӯро арзиши олии маънидод намуд. Аз ин рӯ, на дар ҳама маврид шахси ҷиноятсоркарда сазовори ҷазоҳои вазнин ва дур кардан аз ҷомеа мебошад. Бинобар ин, қонунгузориҳои ҷиноятӣ ҷазои қорҳои ислоҳиро муқаррар намудааст, ки дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонун, аз ҷониби судҳо ба инобат гирифта шуда, нисбати шахсони маҳкумшуда татбиқ карда мешавад. Таҳлилҳои анҷомдодаи муаллиф нишон медиҳанд, ки тақрибан 5% ҷазоҳои таъиншуда ҷазои қорҳои ислоҳиро ташкил медиҳад. Аз ин рӯ, баҳодиҳии таҷрибаи татбиқи ҷазои қорҳои ислоҳӣ тартиби иҷро ва адои он ва пешбинӣ намудани инкишофи минбаъдаи он бидуни ба роҳ мондани таҳқиқотҳои амиқи илмӣ имконнопазир мебошад. Маҳз бо назардошти мубрамияти ҷазои мазкур дар ҷомеа, имрӯз зарурат ба миён омадааст то дар муҳити илми ҳуқуқи ҷиноятӣ ватанӣ ҷанбаҳои назариявӣ, қонунгузорӣ ва амалии он мавриди баррасӣ қарор дода шавад. Бинобар ин, мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии Нодирзода Н.М. саривақтӣ буда, мубрамияти худро дар ҷомеаи имрӯза, ки дар он принсипи инсондӯстӣ мақому манзалати хос дорад, бештар соҳиб шудааст.

Таҳқиқоти Нодирзода Н.М. фарогирандаи феҳристи ихтисорот, муқаддима, ду боб, ҳафт зербоб, хулоса, тавсияҳо ва феҳристи адабиёти истифодашуда мебошад, ки ба мақсад, вазифа ва мантиқи таҳқиқот асос ёфтаанд.

Маврид ба тазаккур аст, ки рисолаи илмӣ дар заминаи усулҳои умумиилмӣ ва махсуси илмӣ, ба мисли диалектикӣ, мантикӣ, расмӣ-

ҳуқуқӣ, мантиқӣ-забонӣ, оморӣ, шаклӣ-ҳуқуқӣ, муқоисавӣ-ҳуқуқӣ, таърихӣ-ҳуқуқӣ ва дигар усулҳо омода карда шудааст.

Нуктаҳои илмӣ ва пешниҳодҳои илмӣ-амалие, ки дар рисола манзур карда шудаанд, метавонанд дар инкишофи илми ҳуқуқи ҷиноятӣ, ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ, таҷдиди қонунгузори ҷиноятӣ ва ва иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ баргараф намудани мушкилиҳои нозироти қорҳои ислоҳиро дар ин самт, саҳмгузор бошанд.

Доир ба мавзӯи диссертатсия ва моҳияти он унвонҷӯ 8 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, 4 адади онҳо дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 4 мақола дар нашрияҳои дигар ба таърифи расонидааст.

Нисбат ба автореферати диссертатсия чунин эродхоро манзур менамоем:

Аз матни автореферат маълум мегардад, ки муаллиф ба масъалаҳои иҷро ва адои қорҳои ислоҳӣ нисбати ноқобилгон таваҷҷуҳ накардааст. Ба андешаи мо агар муаллиф масъалаҳои иҷро ва адои ҷазои мазкурро нисбати ноқобилгон низ мавриди таҳлил қарор медод, ин мазмунӣ таҳқиқотро боз ҳам пурратар менамуд.

Бояд зикр кард, ки эродҳои мазкур хусусияти ҷузъӣ дошта, сифат ва сатҳи рисолаи анҷомдошударо қобил намедиханд, балки мавқеи муаллифро ҳангоми ҳалли масъалаҳои гуногун дар алоҳидагӣ нишон медиҳанд, ки ин яке аз баргарафҳои дар раванди қорҳои илмӣ махсуб меёбад.

Бо дарназардошти гуфтаҳои боло, дар маҷмӯъ, ҳуҷҷа баровардан мумкин аст, ки диссертатсияи омоданамудаи Нодирзода Нозимҷон Мансур дар мавзӯи «Қорҳои ислоҳӣ ҳамчун намуди ҷазои ҷиноятӣ: масоили иҷро ва адои он» қорҳои илмӣ анҷомёфта махсуб ёфта, ба талаботҳои Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267(бо тағйири иловаҳо аз 26 июли соли 2023, №295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда,

муаллифи он сазовори ноил гардидан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.08 – Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминалогия; ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ (илмҳои ҳуқуқшиносӣ) мебошад.

Тақриздиханда:

Декани факултети педагогика ва варзиш,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент

Муқимов С.Д.

Имзои Муқимов С.Д.-ро тасдиқ мекунам
Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишқадаи омӯзгории Тоҷикистон
дар ноҳияи Рашт

Шодизода Н.М.

«15» 01 2025 с.

Суроғаи муқарриз:

Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишқадаи омӯзгории
Тоҷикистон дар ноҳияи Рашт, 734025, ноҳияи Рашт,
ш. Фарм, кӯчаи Э. Муҳиддин-63,
Тел.: (8) 313121103; +992934051108
E-mail: zafar.khayrullozoda@mail.ru